

REFERAT §17, stk. 4 udvalg for bæredygtig udvikling i Flodbyen og Randers Kommune d. 06-02-2024

Mødedato Tirsdag d. 06. februar 2024 kl. 16:00

Mødested XL-Byg Vorup - Nyborgvej 3, 8940 Randers

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden..... 3

Rundvisning og oplæg fra XL-Byg Vorup..... 4

Erhvervspolitik..... 5

Orientering om Klimabroforbindelsen..... 7

Gensidig orientering..... 11

Kommende punkter..... 12

Punkt 7: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-P35-2-24

Resume

Godkendelse af dagsordenen.

Beslutning

Godkendt.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i punktets behandling.

Rina Hansen deltog ikke i punktets behandling.

Ellen Petersen deltog som stedfortræder for Karen Lagoni.

Punkt 8: Rundvisning og oplæg fra XL-Byg Vorup

00.01.00-P35-2-24

Resume

Udvalget besøger XL-Byg Vorup. Udvalget bliver kort introduceret til, hvordan virksomheden arbejder med klima og bæredygtighed, samt hvordan dialog med kommunen har betydning for arbejdet.

Indstilling

Indstiller

Forvaltningen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i Flodbyen og i Randers Kommune

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i punktets behandling.

Rina Hansen deltog ikke i punktets behandling.

Ellen Petersen deltog som stedfortræder for Karen Lagoni.

Sagsfremstilling

Under udvalgets besøg vil XL-Byg Vorup vise rundt på virksomheden og fortælle kort om virksomhedens arbejde med klima og bæredygtighed.

XL-Byg Vorup arbejder blandt andet med klima og bæredygtighed i deres formidling af produkter til kunder og i forbindelse med den generelle drift af virksomheden.

Virksomheden vil desuden komme ind på, hvordan dialog med kommunen indgår i arbejdet med klima og bæredygtighed.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

Oplæg - XL-Byg Vorup 6-2-2024

Punkt 9: Erhvervspolitik

00.15.10-G01-2-22

Resume

Erhvervspolitikken har et særligt fokus på den grønne omstilling og cirkulær økonomi. På mødet drøfter bæredygtighedsudvalget, hvordan erhvervspolitikens målsætninger kan blive til virkelighed i dialog med erhvervslivet.

Indstilling

Indstiller

Forvaltningen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i Flodbyen i Flodbyen og i Randers Kommune

1. at udvalget afgiver bemærkninger til, hvordan klimatiltag i erhvervspolitikken kan blive ført ud i virkeligheden.

Beslutning

Drøftet.

Udvalgets bemærkninger vedlægges sagen.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i punktets behandling.

Rina Hansen deltog ikke i punktets behandling.

Ellen Petersen deltog som stedfortræder for Karen Lagoni.

Sagsfremstilling

Erhverv- og planudvalget igangsatte udarbejdelsen af den nye erhvervspolitik for Randers Kommune i januar 2023. Vedlagte erhvervspolitik blev godkendt på erhverv- og planudvalgsets møde d. 9. november 2023 og på byrådet d. 27. november. Den har derefter været i offentlig høring.

Som led i udarbejdelsen af den nye erhvervspolitik blev der bl.a. afholdt en erhvervskonference med henblik på at inddrage det lokale erhvervsliv og få input til indhold og mulige fokusområder.

Erhvervs- og planudvalget blev i maj 2023 orienteret om resultaterne af konferencen og drøftede fokusområder, som forvaltningen blev bedt om at arbejde videre ud fra. Forvaltningen udarbejdede på den baggrund, og i samarbejde med Business Randers, et udkast til en ny erhvervspolitik.

Udkastet tog afsæt i Vision 2030s målsætning om, at Randers Kommune skal kendes som en konkurrencedygtig og stærk erhvervskommune - med en klar grøn og bæredygtig profil.

Den nye erhvervspolitik har til formål:

- at udvikle og forbedre de fundamentale services for erhvervslivet i Randers Kommune
- at fokusere på områder under overskrifterne: "Grøn omstilling og cirkulær økonomi" samt "Oplevelsernes Randers"

Der henvises til vedlagte bilag.

Udvalgsmødet

På bæredygtighedsudvalgets møde vil direktør for Business Randers Jens Enevold fremlægge erhvervspolitikken og samarbejdet, der har været mellem kommunen og erhvervslivet om klima og cirkulær økonomi i erhvervspolitikken. Stabschef Søren Degn-Pedersen og erhvervskonsulent Karsten Boddum-Olesen vil supplere med et kort oplæg om kommunens klimaservice som led i kommunens generelle erhvervsservice.

Klimaservice er et gratis tilbud og går ud på, at de virksomheder der har et betydeligt klimaaftryk og ønsker at begrænse det, får tilbudt et tæt samarbejde med Randers Kommunes miljømedarbejdere om den grønne omstilling. Tilbuddet kan virksomheder fx få, når de har besøg af en jobkonsulent fra jobcenteret eller taler med en af kommunens erhvervskonsulenter om udvidelsesplaner. Det kan også være, når en af kommunens miljømedarbejdere er på tilsynsbesøg.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

Erhvervspolitik_2024 - 2026

Erhvervspolitikken - Business Randers- bæredygtighedsudvalg 7. februar 2024

Bæredygtighedsudvalgets bemærkninger til sag om Erhvervspolitik.docx

Punkt 10: Orientering om Klimabroforbindelsen

05.00.00-G01-140-22

Resume

Linjeføringen af Klimabroforbindelsen er behandlet af byrådet af flere omgange. I november 2017 vedtog byrådet placeringen af forbindelsens krydsning af pieren og placering mod nord. I september 2020 vedtog byrådet, at forbindelsen skal have samme forløb mod syd som Ny Havnevej.

Byrådet gav den 16. maj 2022 en bevilling på 3 mio. kr. til gennemførelse af en teknisk forundersøgelse af Klimabroforbindelsen. Formålet med forundersøgelsen har primært været at få opkvalificeret viden om de enkelte dele af forbindelsen. Opkvalificeringen skal danne grundlag for et nyt anlægsoverslag og igangsætning af planlægning for forbindelsen.

Den tekniske forundersøgelse er nu gennemført og resultaterne heraf fremgår af denne sag. Byrådet besluttede den 18. december 2023 at igangsætte planlægning for Klimabroen

Indstilling

Indstiller

Forvaltningen indstiller til udvalget.

1. at udvalget afgiver bemærkninger om klima i planlægningen af Klimabroforbindelsen

Beslutning

Drøftet.

Udvalgets bemærkninger vedlægges sagen.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i punktets behandling.

Rina Hansen deltog ikke i punktets behandling.

Ellen Petersen deltog som stedfortræder for Karen Lagoni.

Sagsfremstilling

Baggrund

Byrådet gav den 16. maj 2022 en bevilling på 3 mio.kr. til gennemførelse af en teknisk forundersøgelse af Klimabroforbindelsen.

Formålet med den tekniske forundersøgelse har været:

- at få udarbejdet et skitseprojekt af linjeføringen inkl. mere detaljerede undersøgelser af anlæg af dæmningen i det nordlige havnebassin,
- at få fastlagt behov for svingbaner m.m. i kryds på forbindelsen og behov for "trafiksanering" på Udbyhøjvej og på Toldbodgade i begge retninger samt forslag til konkrete løsninger. Risiko for "smutvejstrafik" mellem Udbyhøjvej og Dronningborg Boulevard, Toldbodgade og Udbyhøjvej og andre relevante steder kortlægges, og forslag til afhjælpende tiltag udarbejdes - fx chikaner, vejlukninger etc. Hensigten er at holde trafikken på det overordnede vejnet,
- at få udarbejdet et anlægsoverslag for vejforbindelsen for at få reduceret usikkerhedstillægget fra 50% til 30 %,
- at få kvalificeret viden om samspil mellem Klimabroens dæmning og vandkvaliteten i det nordlige havnebassin.
- at få afdækket øvrige relevante forhold, som kan være af betydning for den videre planlægning og projektering af Klimabroen.

Undersøgelsen er nu afrapporteret, og en sammenfatning af undersøgelsens resultater er vedlagt sagen som bilag 1. Samtlige tekniske baggrundsnotater fremgår af hjemmesiden Klimabroen.dk På baggrund af

forundersøgelsens resultater besluttede byrådet den 18. december 2023 at igangsætte planlægningen for Kliambroforbindelsen

Forudsætninger for den tekniske forundersøgelse

Linjeføringen af Klimabroforbindelsen er behandlet af byrådet af flere omgange. Den 6. november 2017 vedtog byrådet placeringen af Klimabroforbindelsens krydsning af pieren og placeringen mod nord. Den 8. september 2020 vedtog byrådet, at forbindelsen skal tilsluttes Clausholmvej mod syd.

Forundersøgelsen har taget udgangspunkt i disse beslutninger. Derudover har forundersøgelsen taget udgangspunkt i, at der forventes en døgntrafik på ca. 25.000 Biler/døgn. Byrådet 18. december 2023 kl. 16:00 Referat Randers Kommune Side 2 af 6 biler/døgn på strækningen. På baggrund heraf forudsættes det, at Klimabroforbindelsen er en firesporet vej med en hastighed på 50 km/t.

Uden en Klimabro forventes trafikken på Randers Bro i 2030 at være 51.000 biler/døgn. Med en Klimabroforbindelse vil trafikken på Randers Bro blive reduceret med 21.000 biler/døgn. Trafikken på Havnegade vil med Klimabroen blive reduceret fra ca. 30.000 biler/døgn til 13.000 biler/døgn.

Modsat vil Klimabroen medføre en trafikstigning på Udbyhøjvej øst for Sporbyen fra ca. 9.000 biler/døgn til ca. 15.500 biler/døgn og på Dronningborg Boulevard fra ca. 5.000 biler/døgn til ca. 8.500 biler/døgn.

Klimabroen skal anlægges i minimum kote 3 m, da den skal udgøre en del af højvandsbeskyttelsen af Randers Midtby langs Klimabåndet. Der er i skitseprojektet forudsat cykelsti og fortov i begge sider på den bynære del af forbindelsen, mens der er forudsat anlæg af fællessti i begge sider mod syd. Der etableres vejbelysning langs hele forbindelsen.

Der skal med projektet også etableres nye kryds på forbindelsen - ved Udbyhøjvej, ved Toldbodgade, ved Kulholmsvej og ved Tronholmen. Forbindelsen føres over det sydlige havnebassin via en brokonstruktion og over det nordlige havnebassin på en dæmning med en åbning, der skal sikre tilstrækkelig vandudskiftning i havnebassinet.

I 2019 blev der lavet en forundersøgelse af den ca. 70 m lange bro på tværs af det sydlige havnebassin.

Dengang blev tre forskellige udformninger af broen undersøgt. En fast forbindelse uden åbning, en klappbro og en drejebro. Højden på den faste forbindelse vil være i kote 4,5 m og dermed tæt ved den øvrige forbindelses kote på 3 m. Højden på en bro med klap vil være i kote 8,5 m for at minimere skaderne, hvis broen skulle blive påsejlet. Af samme årsag er det vurderet, at højden på en drejebro skal være 10 m.

På baggrund af de oplyste forudsætninger har den tekniske forundersøgelse nu afdækket følgende:

Vej- og stianlæg

I forhold til tidligere undersøgelser er linjeføringen af hele forbindelsen forsøgt optimeret. Det betyder, at klimabroens forløb drejes i et blødt sving med et spor direkte over i Udbyhøjvej mod øst ved Sporbyen. Den vestlige del af Udbyhøjvej tilsluttes forbindelsen i et T-kryds. Derudover er linjeføringen justeret omkring den tidligere losseplads syd for Tronholmen, så der vil være mindre behov for at bortskaffe lossepladsjord. Endelig er afstanden til eksisterende erhvervsvirksomhed ved Kristrup Engvej blevet større.

Forundersøgelsen har afdækket, at der er behov for at signalregulere krydsene på forbindelsen for at sikre en god trafikafvikling og give mulighed for at prioritere trafikken på Klimabroforbindelsen. Der er foretaget kapacitetsberegninger for at få afdækket behov for svingbaner mm. i krydsene. Udgifter hertil er medtaget i det opdaterede anlægsoverslag. Byrådet 18. december 2023 kl. 16:00 Referat Randers Kommune Side 2 af 6

Da Klimabroforbindelsen mod nord er en del af højvandsbeskyttelsen af Randers Midtby, er det ikke hensigtsmæssigt at lave stitunneller nord for Randers Fjord. Der er derfor kun skitseret og medregnet to niveaufrie passager af forbindelsen. Den ene er en stitunnel til bløde trafikanter på pieren tæt ved broen over Randers Fjord. Den anden passage placeres på sydsiden af Randers Fjord. Passagen skal prioritere mindre køretøjer, der anvendes internt i erhvervsområdet.

Trafik

I forundersøgelsen er der foretaget en screening af trafikafviklingen på det overordnede vejnet nord for fjorden. Resultatet heraf er, at den forventede trafikstigning godt kan afvikles på Udbyhøjvej og på Dronningborg Boulevard.

Undersøgelsen har afdækket, at det vil være nødvendigt at ombygge krydset Udbyhøjvej/Dronningborg Boulevard som en konsekvens af den almindelig trafikstigning. Den forventede trafikstigning på de to vejstrækninger som følge af Klimabroen vil forstærke behovet for ombygning af krydset.

For at sikre god fremkommelighed på Udbyhøjvej øst anbefales det, at busstoppestederne indrykkes på strækningen mellem Sporbyen og Dronningborg Boulevard. Dermed kan trafikken køre forbi en bus, der standser ved et stoppested. Tilsvarende vil der være behov for at hindre "smutvejskørsel" gennem boligområderne mellem Udbyhøjvej og Dronningborg Boulevard. Valg af konkrete løsninger bør ske i samarbejde med de berørte beboere.

Udgifter til indrykkede busstoppesteder og hindring af "smutvejskørsel" er medtaget i det nye anlægsoverslag under "afledte projekter".

Bro over det sydlige havnebassin

Hvis broen udstyres med en klap, eller hvis den udformes som en drejebro, skal den have en højde på henholdsvis 8,5 m eller 10 m. Begge brotyper vil derfor medføre behov for lange ramper på 110 til 140 m på begge sider.

De lange ramper og broens højde vil i begge tilfælde være et markant indgreb i landskabet samtidig med, at det vil være vanskeligere at få anlægget tilpasset det eksisterende vejnet.

Derfor er der i forundersøgelsen taget udgangspunkt i en bro, der ikke kan åbnes. Det er også udgifter til denne brotyper, der er regnet med i det nye anlægsoverslag. De alternative udformninger af broen er beskrevet som alternativer i anlægsoverslaget.

Dæmning over det nordlige havnebassin

I forundersøgelsen er der undersøgt to udformninger af den 160 m lange dæmning i det nordlige havnebassin:

- En stenkastningsdæmning med skrå sider beklædt med store dæksten. I toppen er dæmningen 25 m bred, mens den i bunden er 80 m bred.
- En cellefangsdæmning, som består af to spunsvægge. I toppen er cellefangsdæmning 25 m bred og i bunden 30 m bred.

Forundersøgelsen har afdækket, at uanset valg af dæmning vil det være nødvendigt at udskifte fjordbunden under dæmningen ned til fire meters dybde.

Stenkastningsdæmningen vil medføre, at der skal udskiftes en stor mængde fjordbund på grund af det store fodaftryk på bunden. I cellefangsløsningen skal der udskiftes mindre fjordbund, men den vil være langt dyrere i materialeudgifter. Totalt set har forundersøgelsen vist, at de to løsninger prismæssigt stort set er ens. Udgifter til dæmningen er medtaget i det nye anlægsoverslag.

Vandudskiftning i det nordlige havnebassin

Der er gennemført avancerede modelberegninger for at finde ud af, hvordan dæmningen med forskellige udformninger af åbningen vil påvirke vandudskiftningen i det nordlige havnebassin.

Anbefalingen er, at der for nuværende arbejdes videre med en åbning på 8 meter i bredden og 5 meter i dybden, da det giver den bedste balance mellem vandudskiftning, bygbarhed og anlægsøkonomi.

Vandudskiftningen falder i gennemsnit med knap 2 % sammenlignet med en situation uden en dæmning.

Beregningerne viser også, at der ikke forventes forøget koncentration af uønskede stoffer eller bakterier i det nordlige havnebassin.

Gennemsejling

Frihøjden i gennemsejlingen er ca. 2 meter ved normal vandstand. Dette er tæt på at være samme højde som under Randers Bro, hvor højden varierer mellem 1,9 m og 2,35 m på midten. Beregninger af strømforholdene i gennemsejlingen viser, at strømhastighederne vil være sammenlignelige med det, der allerede opleves i dag i Gudenåen ved fx Randers Bro og Justesens Plæne, hvor strømmen også er stærk.

Højvandsbeskyttelse og sluse

Klimabroforbindelsen udgør sammen med Klimabåndet højvandsbeskyttelsen af Randers Midtby og Flodbyen. Derfor skal gennemsejlingen af dæmningen kunne lukkes i tilfælde af varsel om stormflod. Lukningen foreslås etableret som to sidehængte sluseporte. Sluseportene vil under normale forhold være åbne. Sluseportene bør placeres mod øst. Derved bliver åbningen ikke oversvømmet ved stormflod og dermed er der mulighed for at servicere og vedligeholde portene, selv ved stormflod. Udgifter til sluseporte er medtaget i det nye anlægsoverslag.

Jordbundsforhold

På hele vejstrækningen er der konstateret blød bund ned til mellem 2 og 10 meters dybde. Byrådet 18.

december 2023 kl. 16:00 Referat Randers Kommune Side 2 af 6

Det vil derfor være nødvendigt at forbelaste hele strækningen syd for fjorden med en 2-7 meter høj sandpude i op til 2½ år. Når forbelastningen er afsluttet, kan en stor del af sandpuden fjernes igen. Herefter skal det overskydende sand genbruges f.eks. som fyld i dæmningen.

På pieren og umiddelbart syd for fjorden er det anbefalet, at vejen anlægges på et pæledæk for at undgå ekstra belastning på de eksisterende kajkonstruktioner. Både udgifter til forbelastning og til pæledækket er medtaget i det nye anlægsoverslag.

Miljøforhold

Klimabroforbindelsen vil berøre tre steder, hvor der er påvist forurening. Derudover vil forbindelsen berøre ni steder, hvor der kan være forurening. Klimabroforbindelsen tangerer den tidligere losseplads, og det må

forventes at det gamle lossepladsfyld skal opgraves og gendeponeres. Udgifter hertil er medtaget i det nye anlægsoverslag.

Samlet anlægsoverslag for Klimabroforbindelsen

Med forundersøgelsen er der nu gennemført en mere detaljeret anlægsteknisk undersøgelse af samtlige delelementer i Klimabroforbindelsen. På baggrund heraf er der udarbejdet et nyt anlægsbudget efter Trafikministeriets beregningsmetode "Ny budgettering". Anlægsoverslaget består af følgende:

1. Et fysik overslag, der indeholder de forventede entreprenørudgifter baseret på en tilbudsliste med mængder og forventede enhedspriser.
2. Et usikkerhedstillæg på mængderne, som varierer mellem 3% og 17 % på de enkelte poster. Dermed er det muligt at reducere risikotillægget fra 50% til 30%
3. Et basisoverslag, som er summen af 1 og 2
4. Et ankerbudget, som er basisoverslaget tillagt et korrektionstillæg på 30%.

Det nye basisoverslag er på 430 mio. kr. Når der tillægges et usikkerhedstillæg på 30%, bliver ankerbudgettet 559 mio. kr.

Derudover er der udgifter til en række afledte projekter som f.eks. indrykkede busstoppesteder på Udbyhøj, hindring af "smutvejskørsel", cykelstier på Clausholmvej m.m. på i alt 20,6 mio.kr.

Den videre proces

Anlægsprojektet skal myndighedsbehandles, og der skal ske en planlægning forud for, at projektet kan realiseres. Både planlægningen og anlægget er omfattet af regler om miljøvurdering.

Planprocessen er indledt med en fordebat i perioden 4. januar-22 februar 2024, hvor der vil være dialog med borgere og interessenter om planlægningen til to borgermøder.

Forvaltningen har med offentliggørelse af dagsorden kontakten de 10 lodsejere, der direkte bliver berørt af den foreslåede linjeføring. Randers Kommune har som bygherre inviteret beboere/grundejere langs de veje, der vil få mere trafik, til et

orienteringsmøde. På mødet blev beboerne i de boligområder, hvor der er risiko for "smutvejskørsel" orienteret om muligheden for at indgå i dialog om hvilke tiltag der vil være bedst på de konkrete vejstrækninger for at hindre uønsket gennemkørende trafik i deres område.

Materialet fra forundersøgelsen er offentligt tilgængeligt på den nye hjemmeside om Klimabroen - Klimabroen.dk.

Af vedlagte bilag fremgår en ikke-teknisk gennemgang af forundersøgelses resultater

Udvalgsmødet i bæredygtighedsudvalget

På bæredygtighedsudvalgets møde vil direktør for Udvikling, Miljø og Teknik Jens Heslop kort præsentere projektet.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Med vedtagelse af budgettet for 2024-2027 forventes opsparingen til Klimabroforbindelsen at være i alt ca. 169 mio. kr. ved udgangen af 2027.

Der vil senere blive anmodet om at byrådet frigiver midler til bl.a. gennemførelse af miljøkonsekvensvurdering af anlægget (VVM), til de nødvendige arealerhvervelser, til detailprojektering samt til etablering af selve anlægget.

Det forventes, at det inden for nogle år kan blive aktuelt at bruge midler til hindring af "smutvejskørsel" i områderne

Bilag

Sammenfatning af den tekniske forundersøgelses resultater

Klimabroforbindelse - Jens Heslop oplæg

Bæredygtighedsudvalgets bemærkninger til sag om Klimabroen.docx

Punkt 11: Gensidig orientering

00.01.00-P35-2-24

Resume

Udvalget drøfter sager til gensidig orientering.

Beslutning

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i punktets behandling.

Rina Hansen deltog ikke i punktets behandling.

Ellen Petersen deltog som stedfortræder for Karen Lagoni.

Punkt 12: Kommende punkter

00.01.00-P35-2-24

Resume

Kommende punkter til udvalgets behandling med foreløbige datoer.

Sagsfremstilling

6. februar 16:00-19:00

- Erhvervsområdet - Klimaservice.

5. marts 16:00-19:00

- Status på klimaplanen
- Klimaregnskab
- Foreningssag og plan for borgernes reduktion af CO2

7. maj - heldags-studietur inkl. et udvalgsmøde

4. juni 16:00-19:00

- Skole
- Energistrategi
- Klima, natur og miljøpolitik (høring)
- Første drøftelse af opdatering af klimaplanen

13. august 16:00-19:00

- Kulturinstitutioner/sportsinstitutioners arbejde.
- Mobilitet

10. september 16:00-19:00

- Opdatering af klimaplanen

12. november 16:00-19:00

- Evt. Udvælgelse af vinder af Klimaprisen 2024
- Evt. uddeling af Klimapris

3. december 16:00-19:00

- Evt. julefrokost i udvalget